

Lietuvos ekonomikos apžvalga ir prognozės

Lietuvos banko valdybos pirmininkas
Gediminas Šimkus

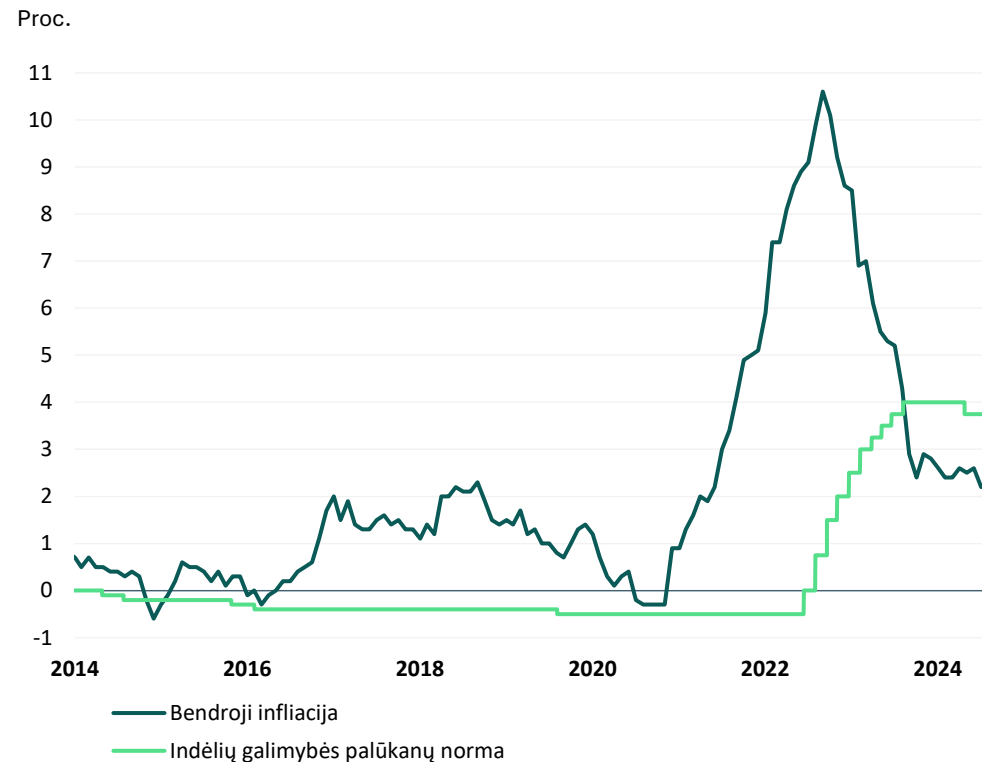
2024 m. rugsėjo 17 d.

**Ką reiškia pinigų politikos
sprendimai dėl palūkanų?**

Palūkanų normos sumažintos dar kartą – koks bus poveikis verslui ir gyventojams?

Bendroji infliacija ir pagrindinė palūkanų norma euro zonoje

Šaltiniai: ECB ir Eurostatas.

Rugsėjo mėn. ECB makroekonominės prognozės (proc.)

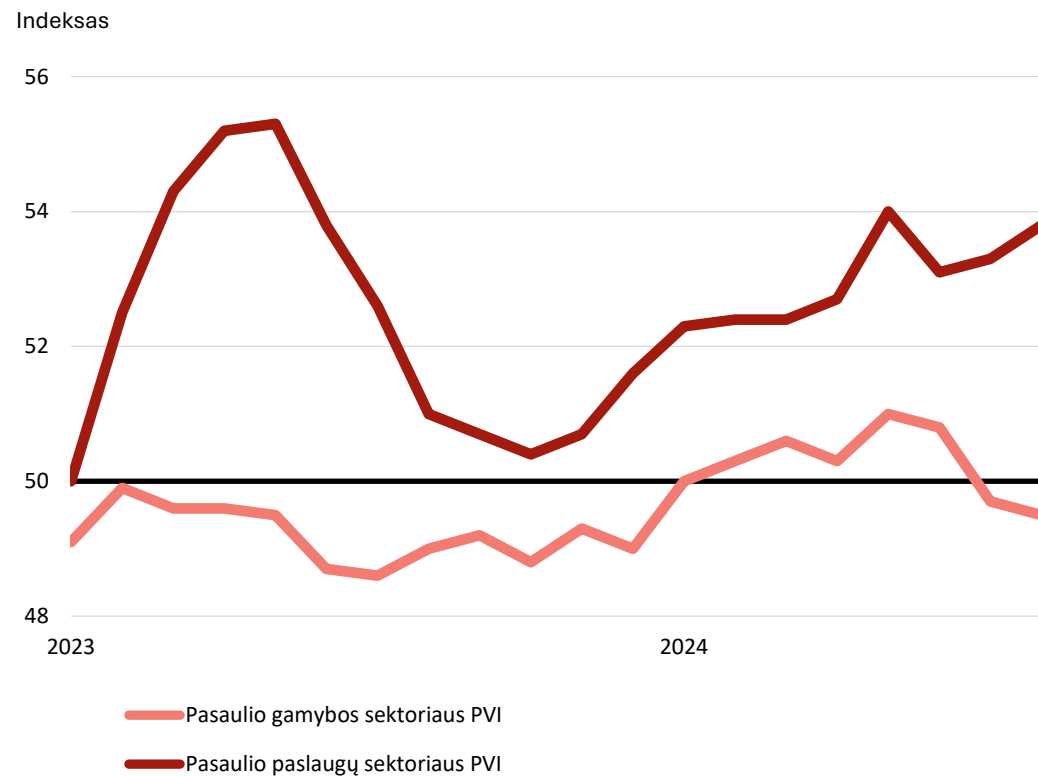
	2024	2025	2026
Bendroji infliacija	2,5	2,2	1,9
Grynoji infliacija	2,9	2,3	2,0
Realiojo BVP augimas	0,8	1,3	1,5

Šaltinis: ECB.

Ekonomikos aktyvumas

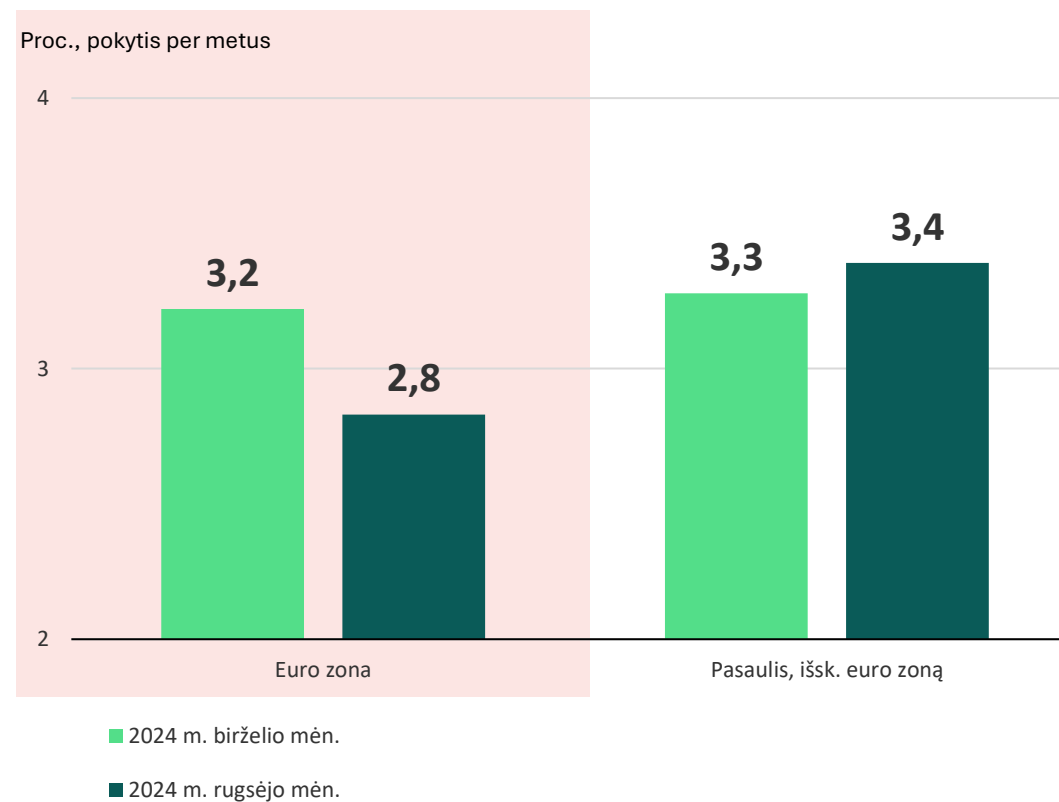
Pasaulio ekonomika vėl ėmė lėtėti, neauga gamybos sektorius

Pirkimo vadybininkų indeksai (PVI)

Šaltinis: Refinitiv Datastream.

Realusis importas 2025 m.

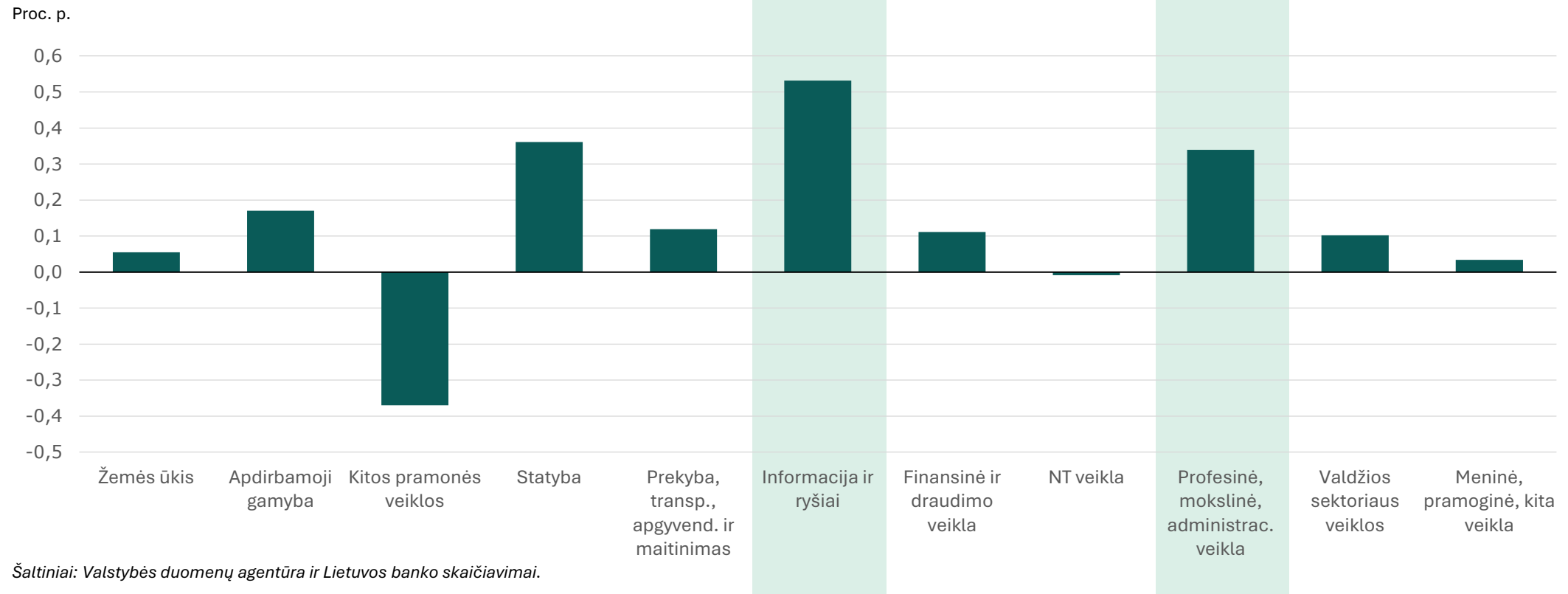

Šaltinis: ECB.

Naujas Lietuvos ūkio variklis – pramonę aplenkusios paslaugos

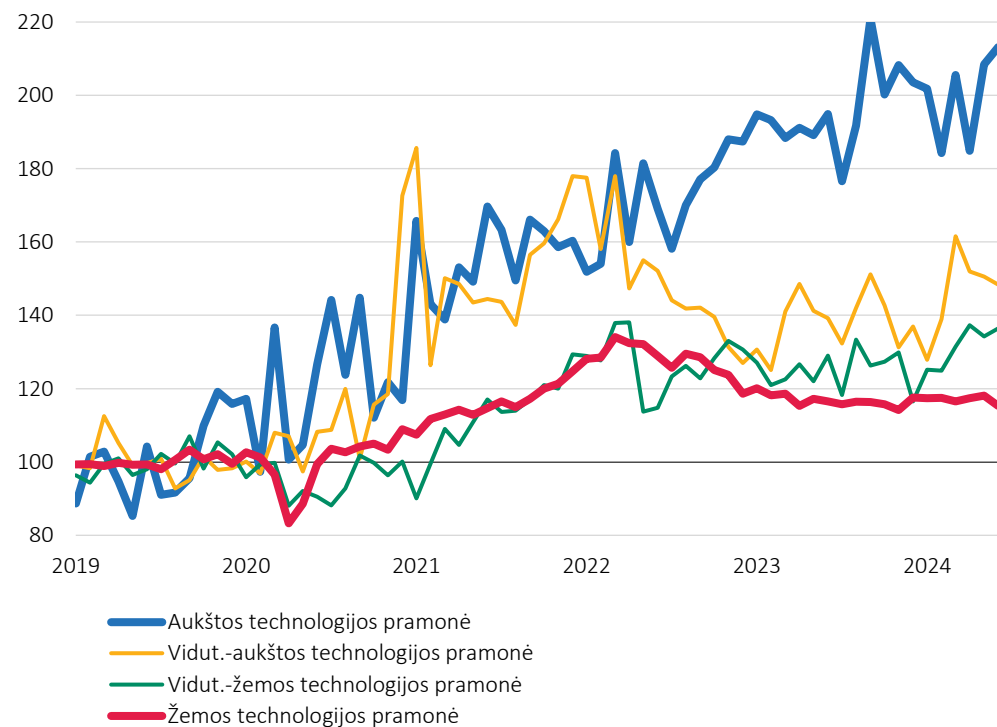
Ekonominių veiklų indėlis į realiojo BVP metinį augimą 2024 m. pirmąjį pusmetį

Aukštų ir vidutinių technologijų pramonė auga sparčiau

Apdirbamosios pramonės produkcija

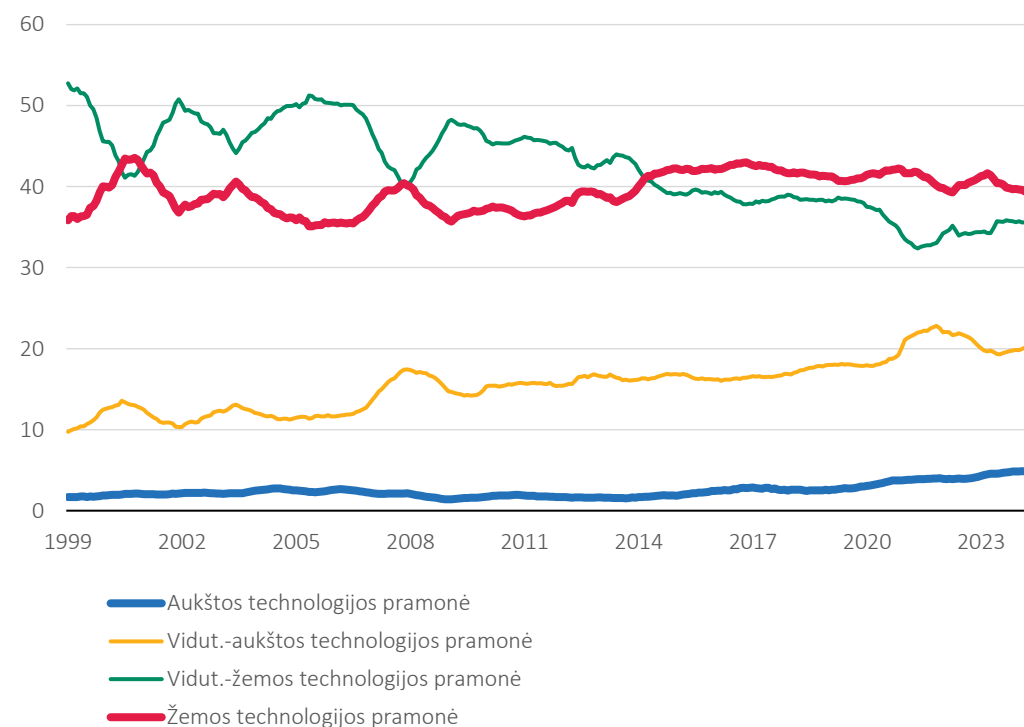
Indeksas, 2019 m. = 100, pašalinus sezono ir darbo dienų skaičiaus įtaką

Šaltiniai: Eurostatas ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Apdirbamosios pramonės produkcijos struktūra

Proc., 12 mėn. slankusis vidurkis

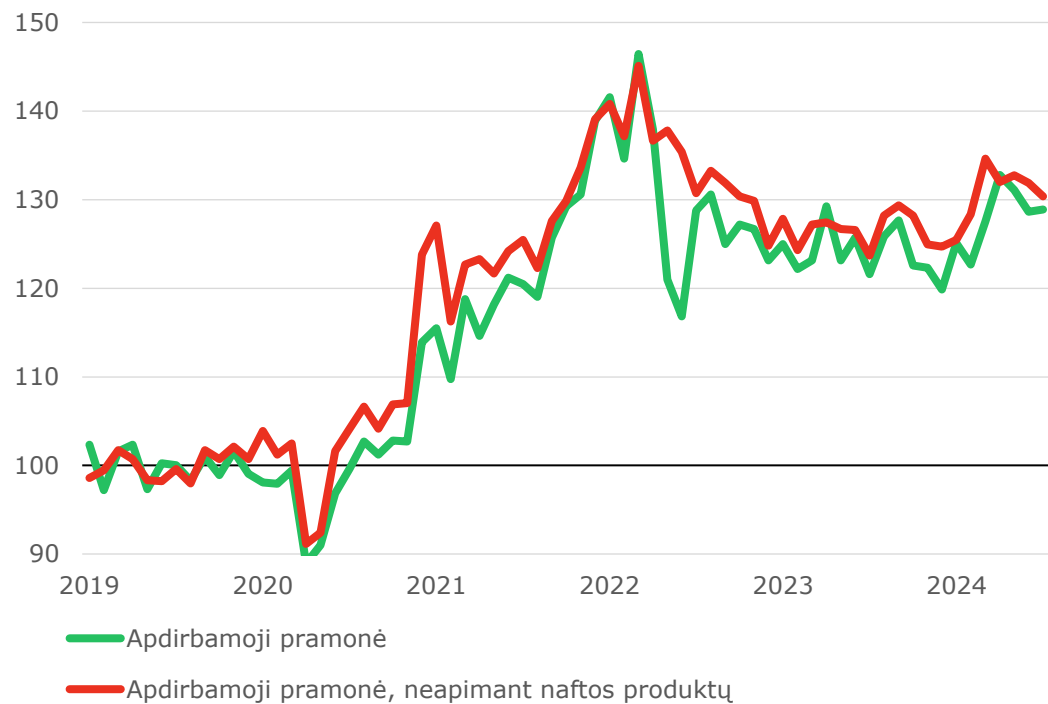

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Pramonėje padėtis pagerėjusi, bet panaudojami ne visi gamybos pajėgumai

Apdirbamosios pramonės produkcija

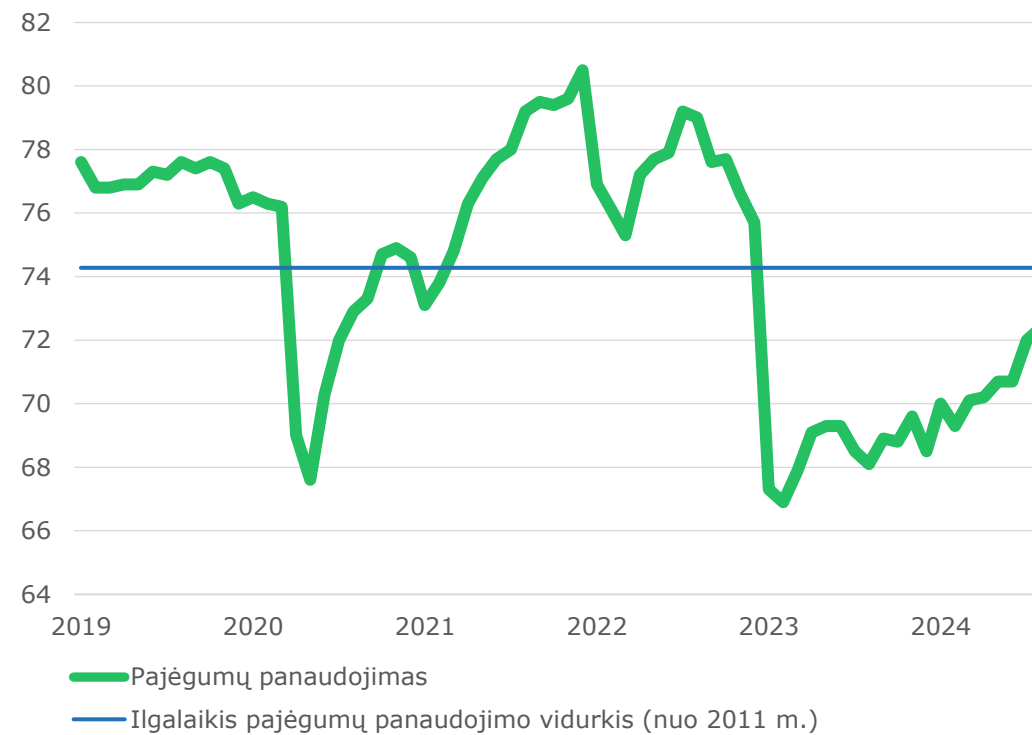
Indeksas, 2019 m. = 100, pašalinus sezono ir darbo dienų skaičiaus įtaką

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Gamybos pajėgumų panaudojimas pramonėje

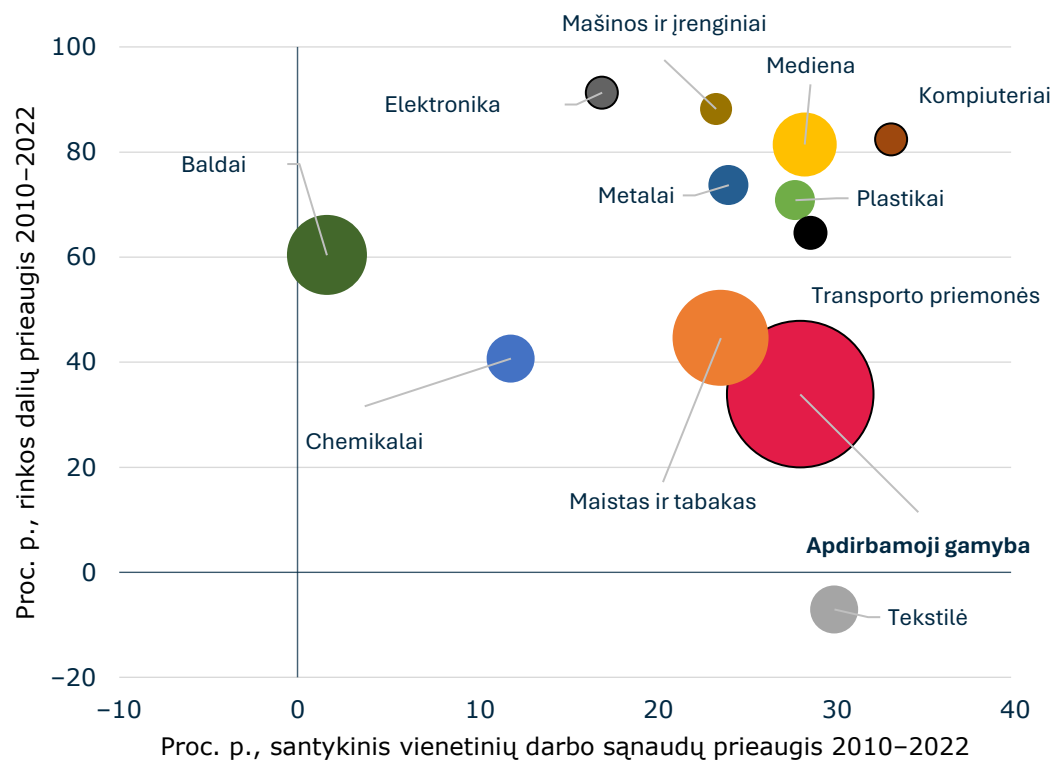
Proc.

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

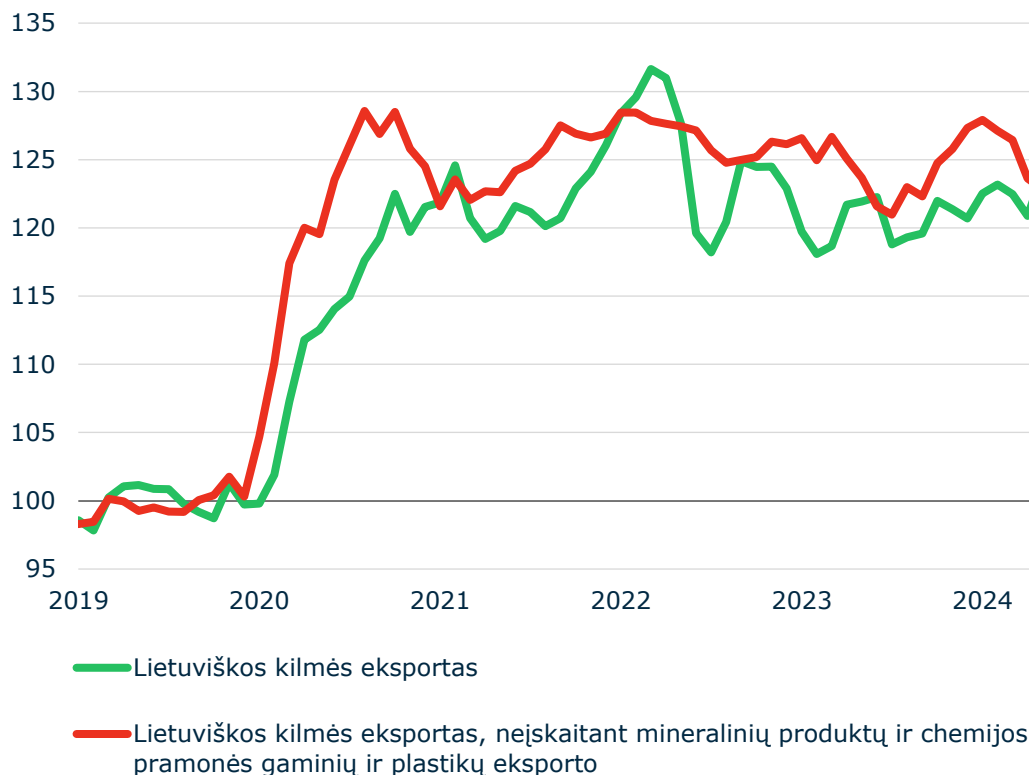
Nors pramonės augimas nėra veržlus, pozicijos užsienio rinkose apgintos

Eksporto rinkos dalių ES raida, augant darbo sąnaudoms

Lietuviškos kilmės prekių eksporto rinkos dalis pasaulyje

Indeksas, 2019 m. = 100, 3 mėn. slankieji vidurkiai

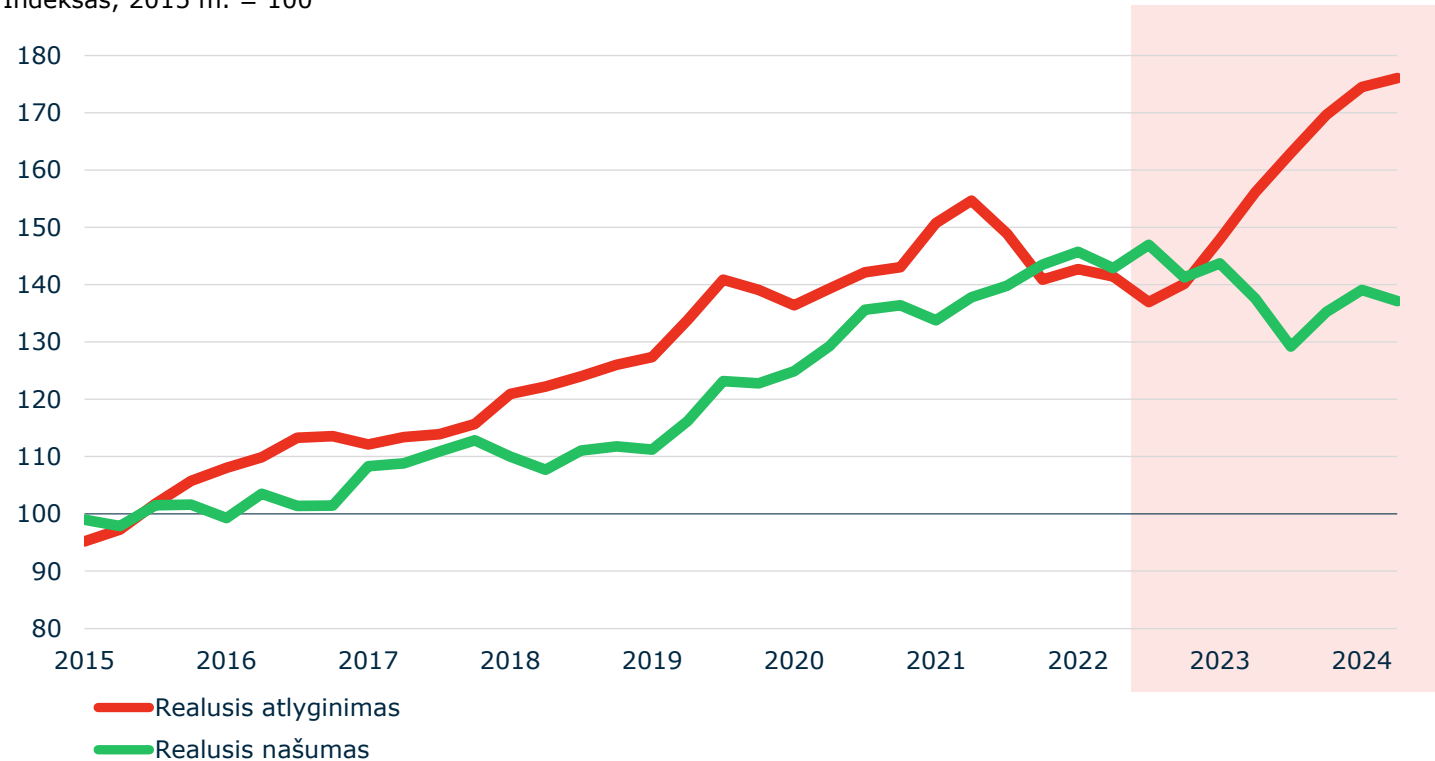

Šaltiniai: Eurostatas, JAV Census Bureau, HM Revenue & Customs, Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Rizika konkurencingumui ateityje – vangus našumo augimas

Realusis darbo našumas ir realusis atlyginimas atvirajame ekonomikos sektoriuje

Indeksas, 2015 m. = 100

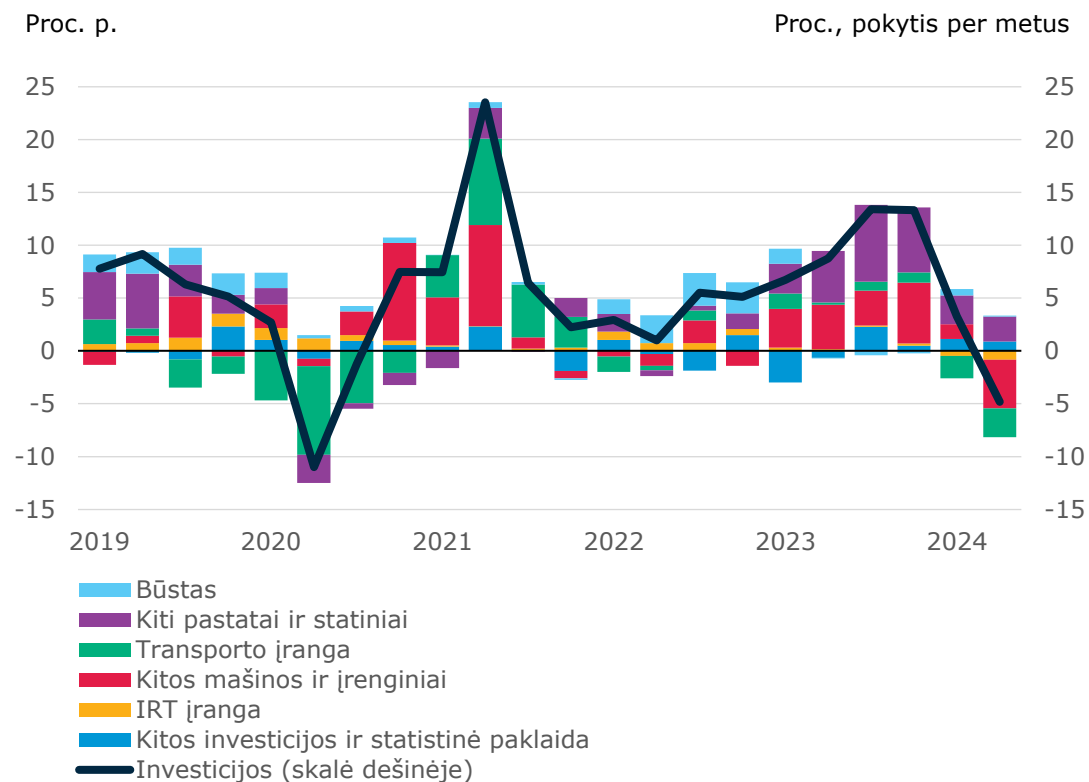

- **Našumo raida nukrypusi nuo ilgalaikės augimo tendencijos, atlyginimų augimas išliko spartus**
- **Našumo sulėtėjimą daugiausia lemia cikliniai veiksniai:**
 - susitraukus užsienio paklausai, sumažėjo gamyba
 - dirbančiųjų skaičius nemažėjo

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

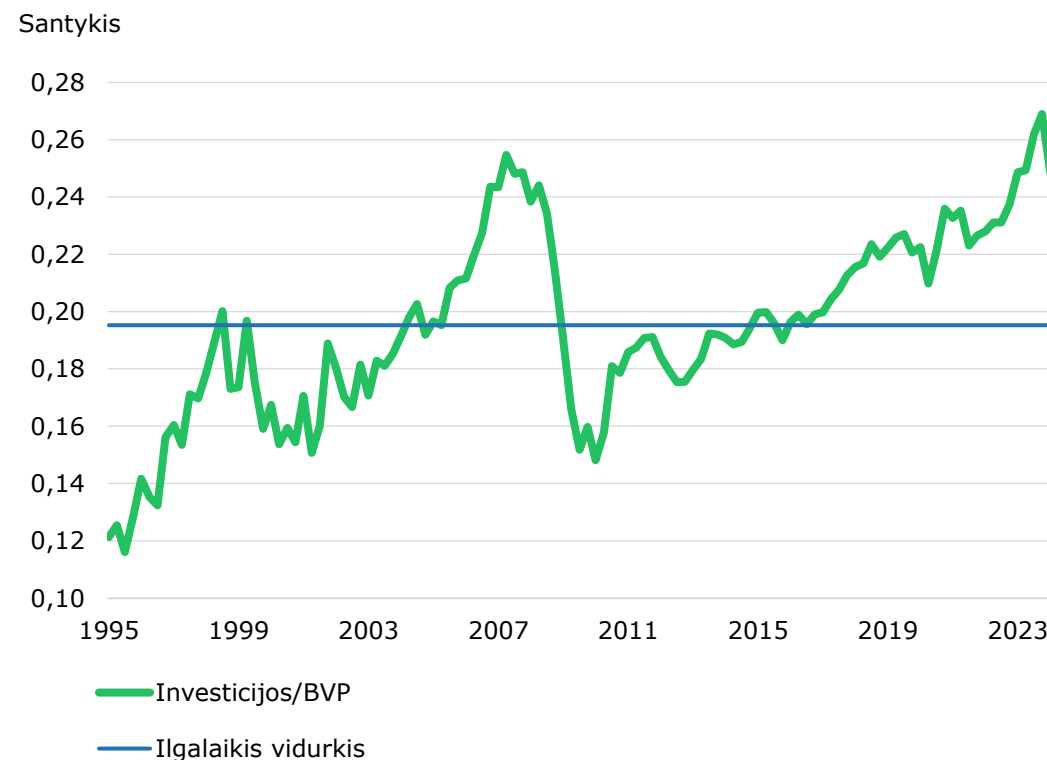
Investicijos šiemet mažėja, tačiau gerokai viršija daugiametį vidurkį

Realiosios investicijos

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Realiųjų investicijų ir realiojo BVP santykis

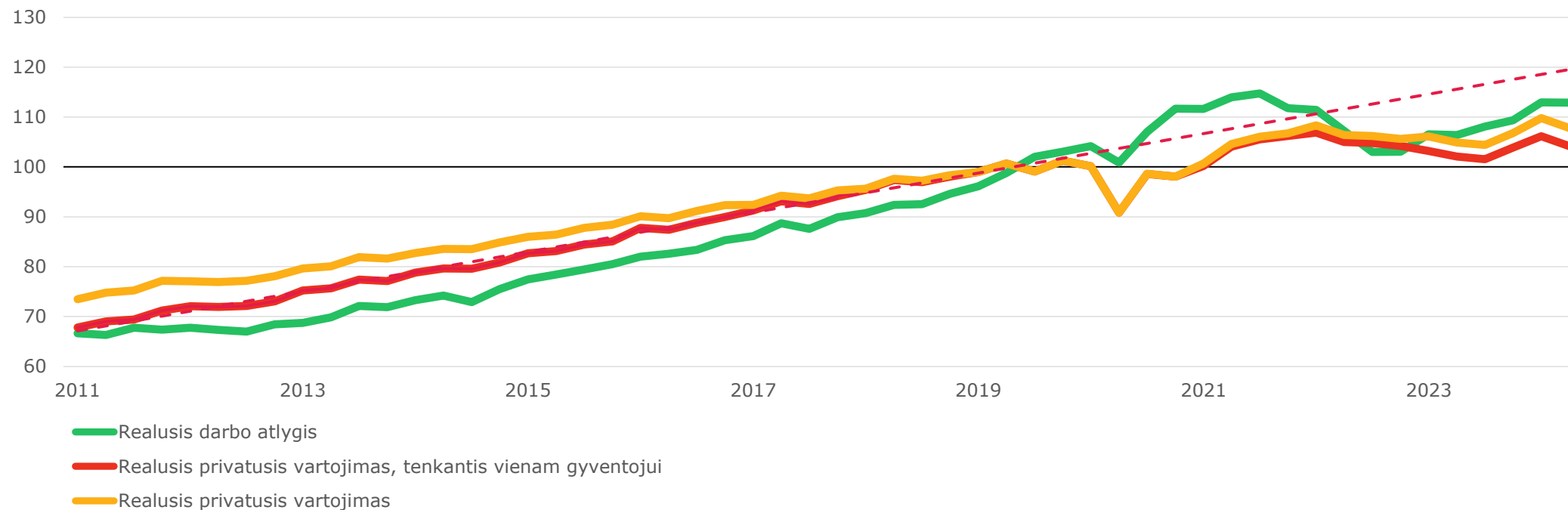

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Perkamoji galia grįžta prie istoriškai aukščiausio lygio – vartojimas atkunta

Realusis privatusis vartojimas ir realusis darbo atlygis

Indeksas, 2019 m. = 100, pašalinus sezono ir darbo dienų skaičiaus įtaką

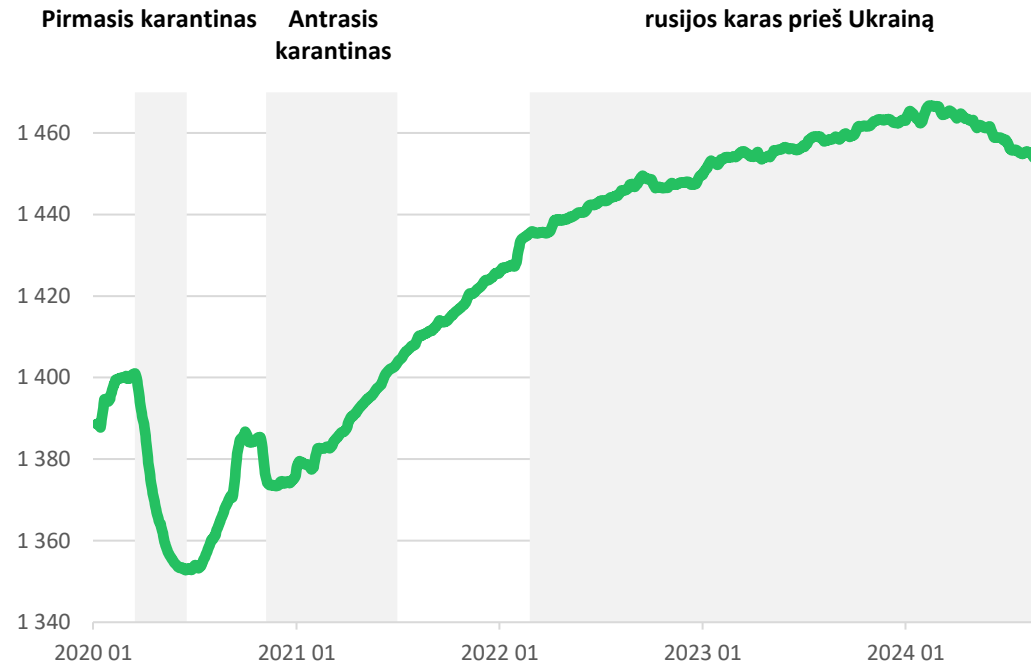
Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.
 Pastaba: reali kompensacija samdomajam apskaičiuota taikant privačiojo vartojimo defliatorių.

Darbo rinka

Dirbančiųjų skaičius: transporto sektoriuje krito, kitur tebėra stabilus

Apdraustųjų skaičius

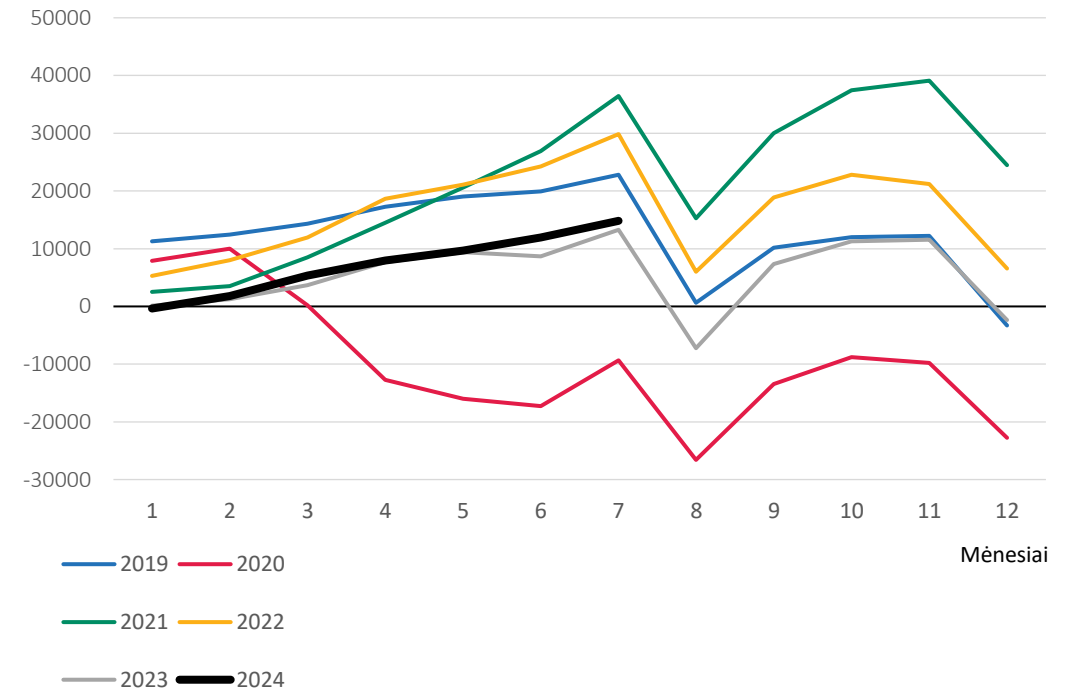
Tūkst., pašalinus sezono įtaką

Šaltiniai: Sodra ir Lietuvos banko skaičiavimai.
Pastaba: duomenys iki 2024 m. rugpjūčio 26 d.

Priimtų ir atleistų darbuotojų balansas, neįtraukiant transporto veiklos

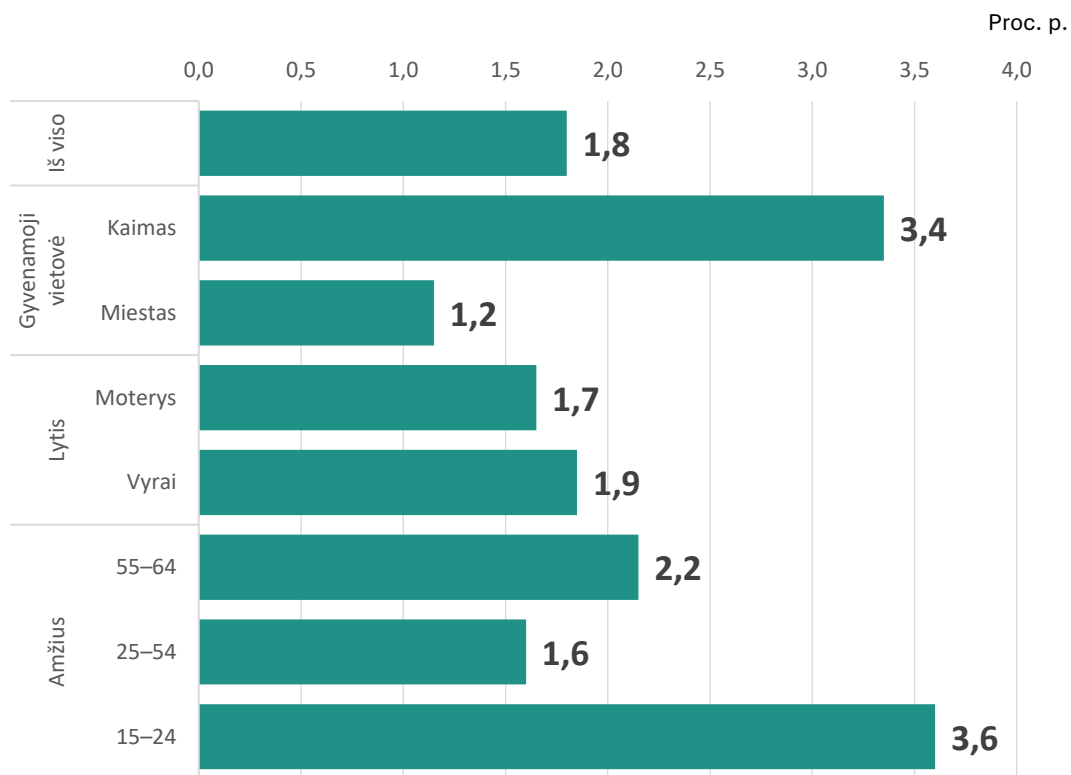
Asmenys, akumuluotas balansas nuo metų pradžios

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

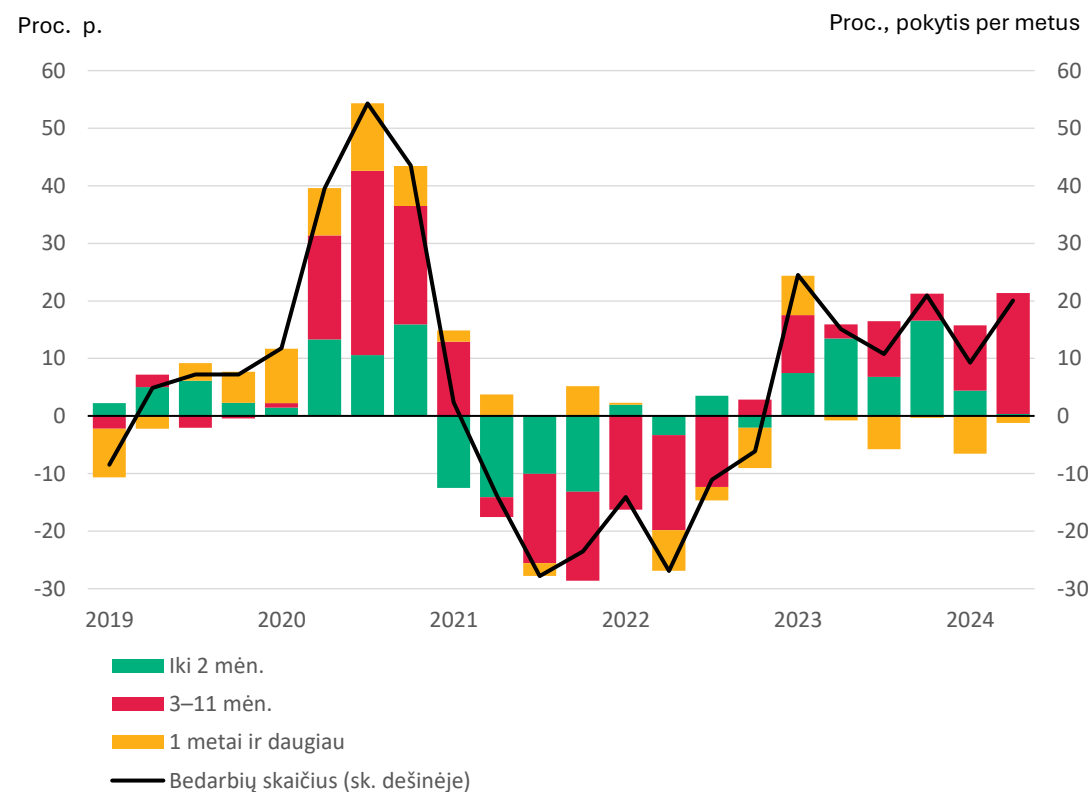
Nuo 2022 m. didėjęs nedarbas kol kas nesitraukia, ilgėja jo trukmė

Nedarbo lygio pokytis nuo 2022 m. I pusm. iki 2024 m. I pusm.

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

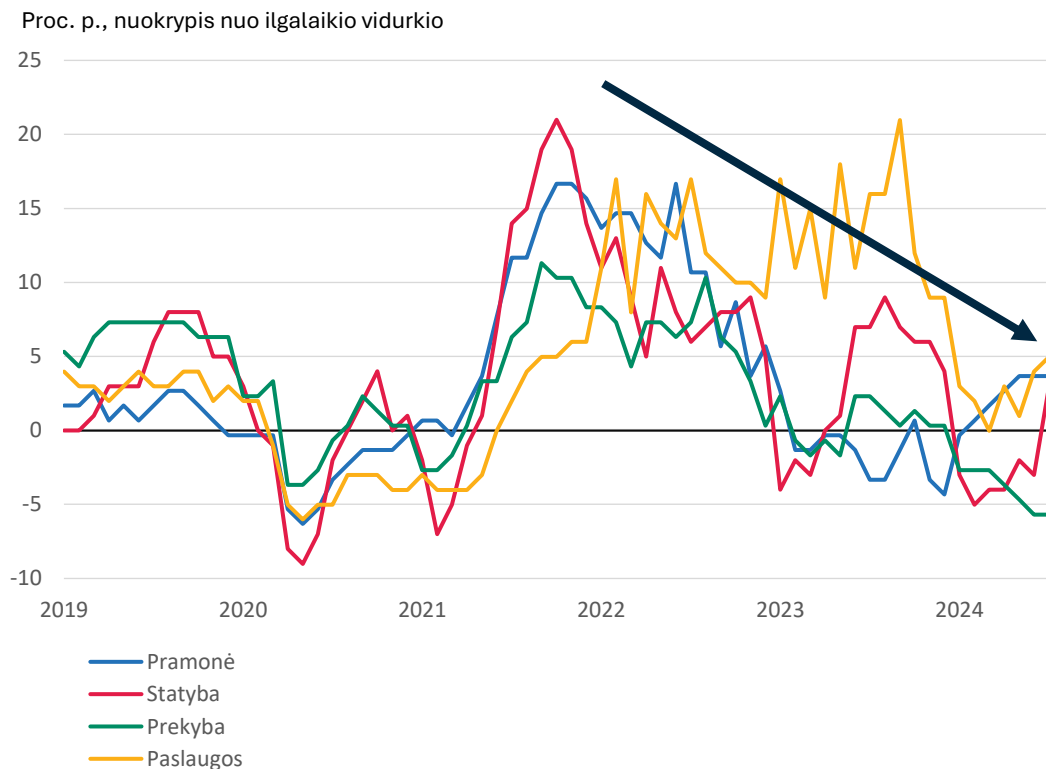
Bedarbių skaičius

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

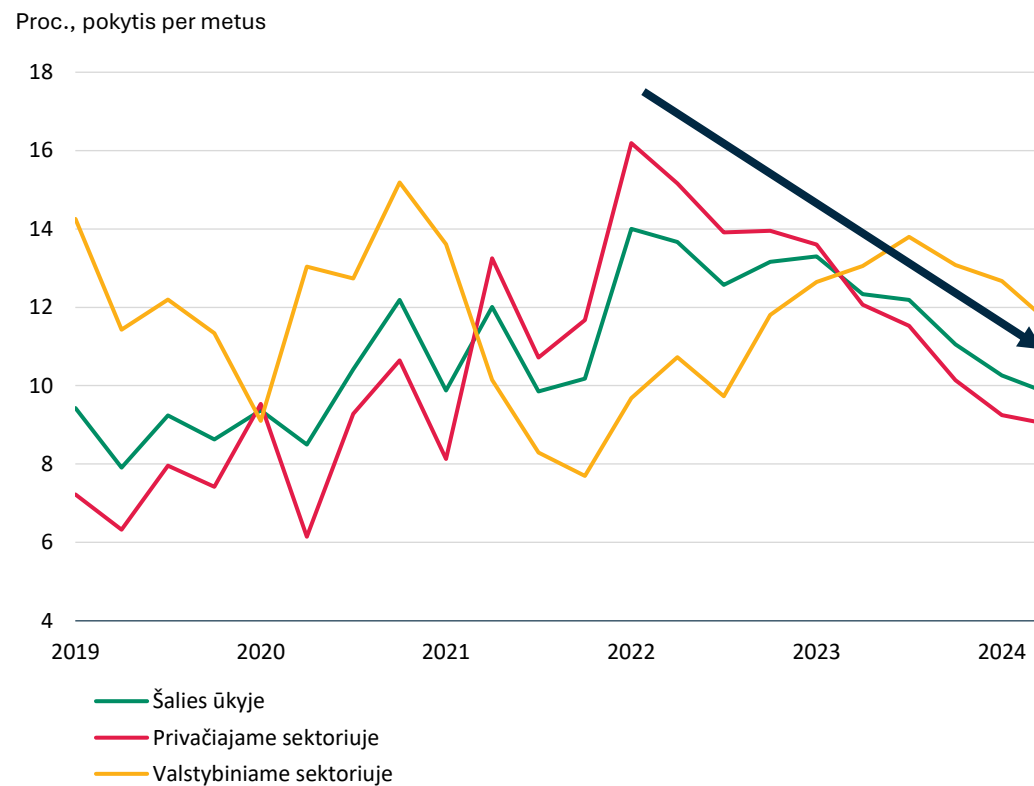
Darbuotojų trūkumas juntamas mažiau, spaudimas algoms silpsta

Įmonių, kurių plėtrą riboja darbuotojų trūkumas, dalis

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Darbo užmokestis

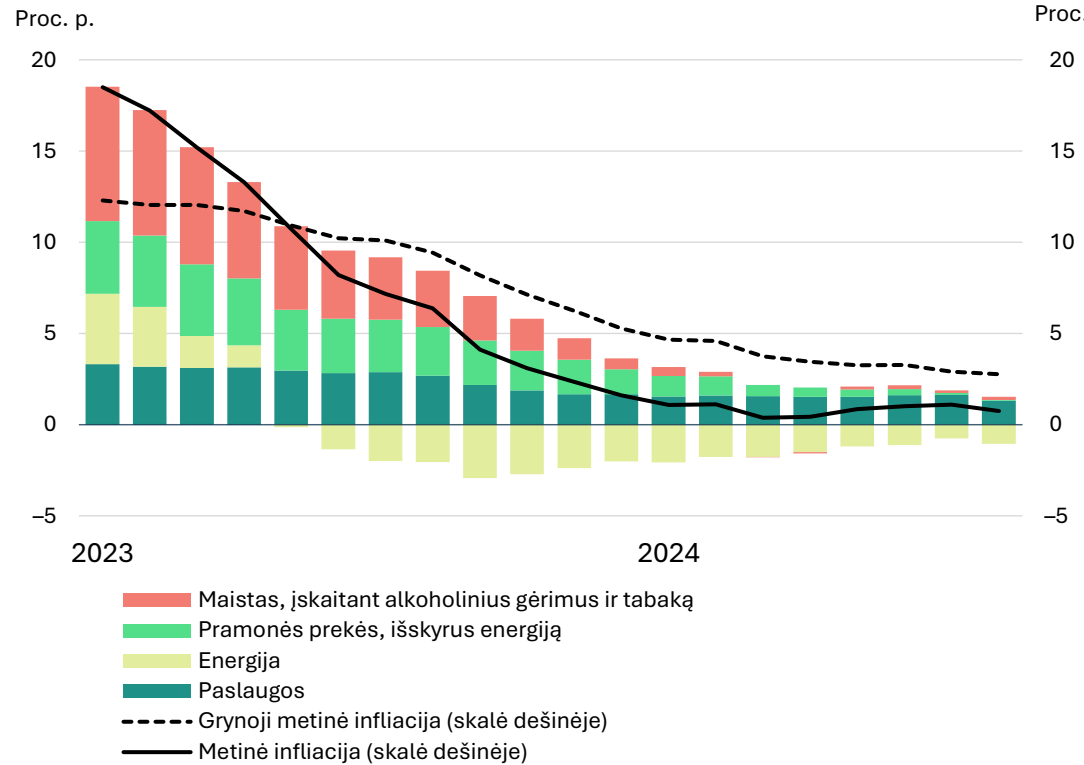
Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra.

Kainos

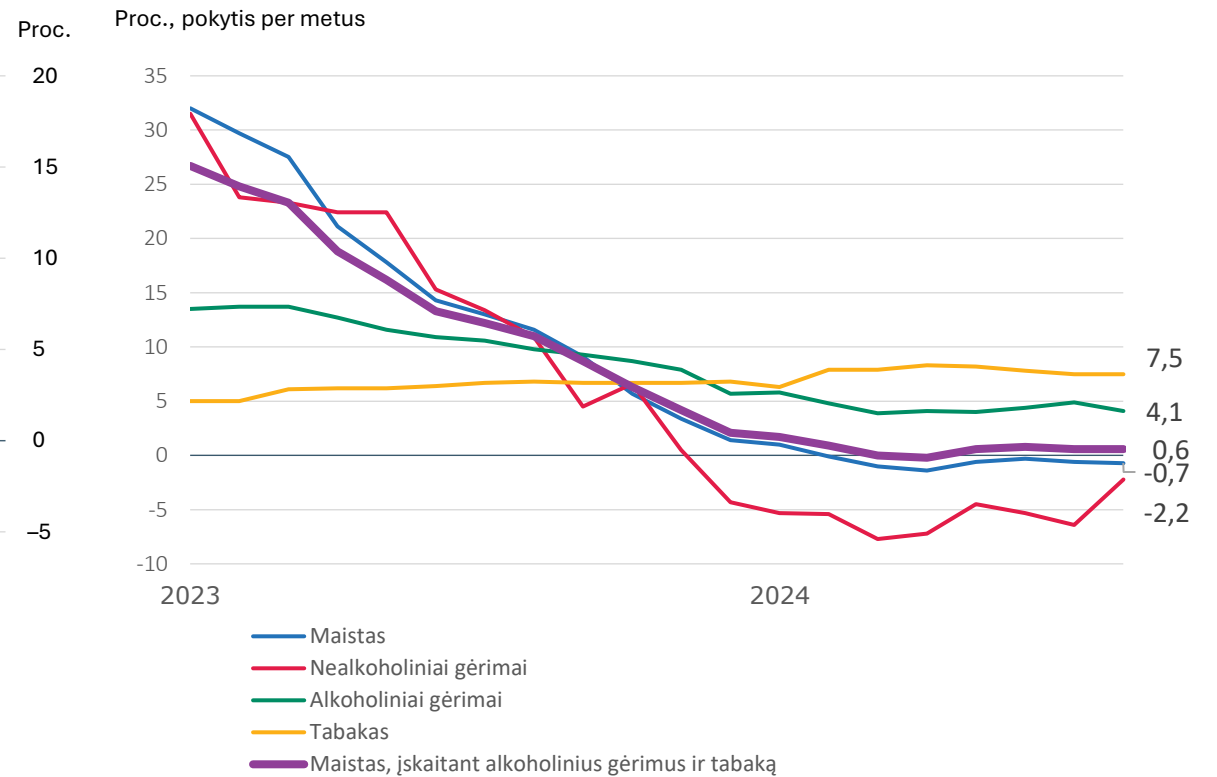
Infliacija išlieka žema, ją palaiko paslaugų kainos, maisto kainų augimas – minimalus

Bendroji metinė infliacija ir jos kaitos veiksniai

Šaltiniai: Eurostatas, Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

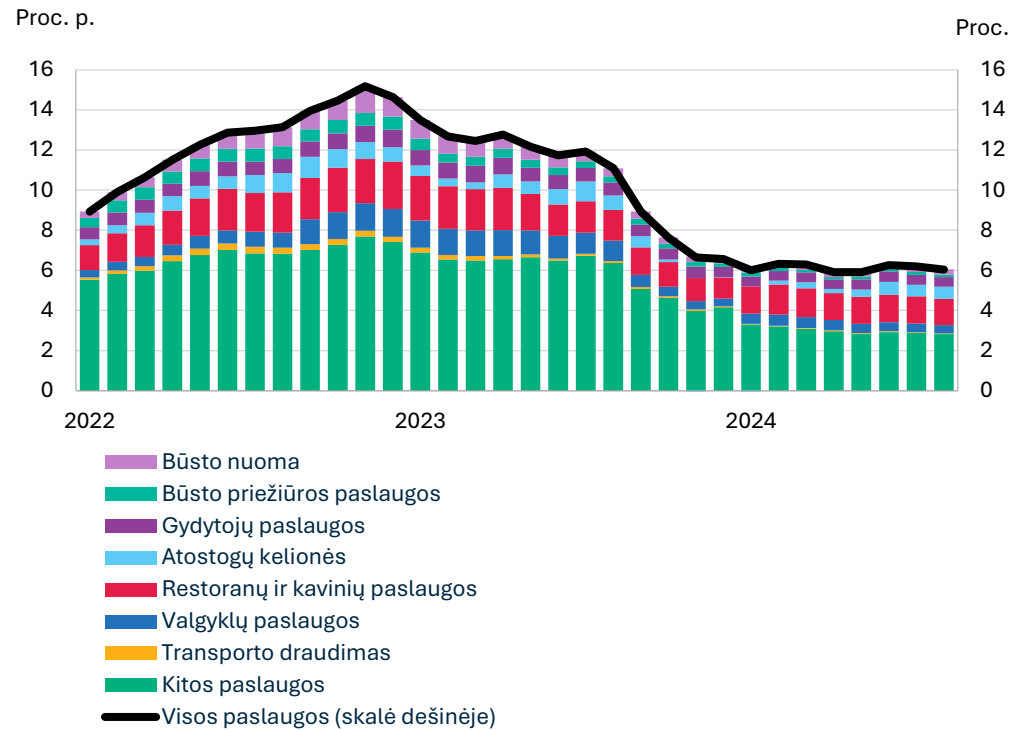
Maisto, įskaitant alkoholinius gėrimus ir tabaką, kainų raida

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra.

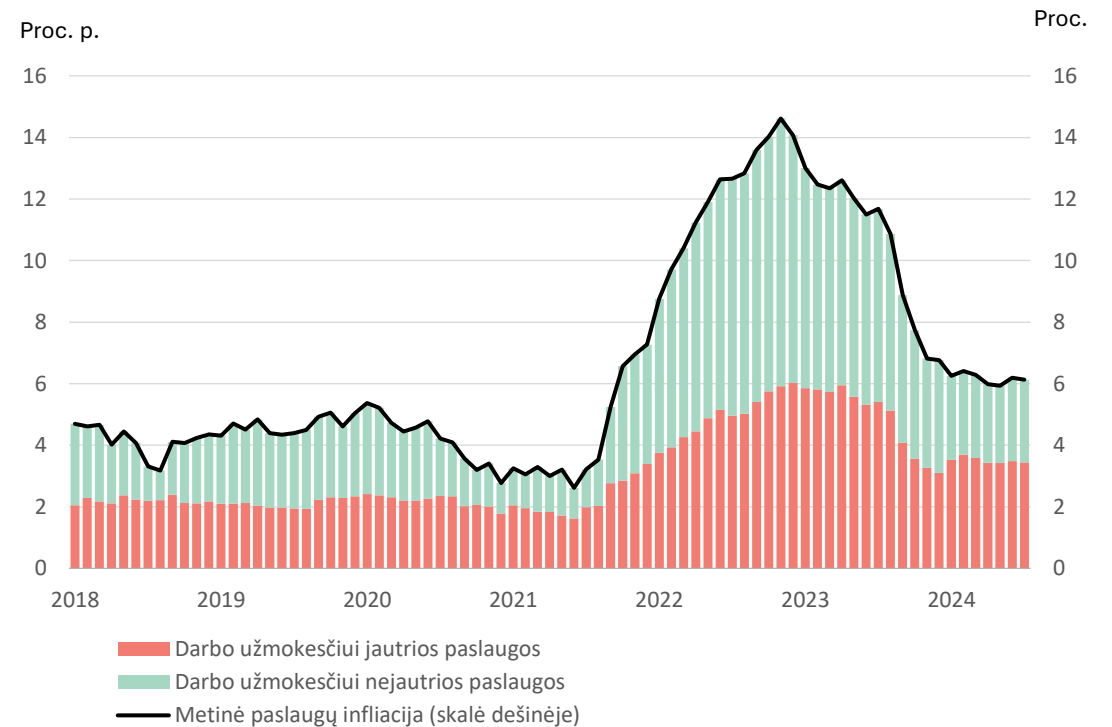
Aukštesnis paslaugų kainų augimo lygis

Metinė paslaugų infliacija ir jos kaitos veiksniai

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.
Pastaba: naujausi duomenys – rugpjūčio mėn.

Metinė paslaugų infliacija ir jos kaitos veiksniai

Šaltiniai: Eurostatas ir Lietuvos banko skaičiavimai.
Pastaba: naujausi duomenys – liepos mėn.

Makroekonominių rodiklių prognozės

Pagrindinių makroekonominių rodiklių prognozės

	2024 m. rugsėjis (2024 m. birželis)			
	2023	2024	2025	2026
Ekonominis aktyvumas (% , pokytis per metus)				
Realusis BVP	-0,3	2,2 (1,9)	3,1 (3,1)	3,3 (3,3)
Privatusis vartojimas	-1,0	3,6 (3,4)	3,7 (3,7)	3,7 (3,7)
Valdžios sektoriaus vartojimas	0,2	0,2 (0,1)	0,0 (0,0)	0,0 (0,0)
Investicijos	10,6	-3,6 (4,5)	6,6 (4,1)	5,1 (5,2)
Eksportas	-3,3	1,2 (1,2)	3,1 (3,7)	3,8 (3,7)
Importas	-4,9	0,0 (1,5)	4,5 (4,6)	4,5 (4,5)
Darbo rinka				
Nedarbo lygis (%)	6,8	7,4 (7,3)	7,1 (7,1)	6,9 (6,9)
Užimtumas (% , pokytis per metus)	1,5	1,6 (0,5)	-0,4 (-0,2)	-0,3 (-0,3)
Kainos ir sąnaudos (% , pokytis per metus)				
Darbo užmokestis	12,6	9,8 (10,2)	8,5 (8,5)	8,1 (8,1)
SVKI	8,7	1,0 (1,2)	2,5 (2,4)	2,6 (2,4)

Šaltiniai: ECB, Eurostatas, Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Prognozių akcentai iš esmės nesikeičia:

- **ūkių plėtra** šių metų antrąjį pusmetį bus lėtesnė, o **kitąmet** numatoma, kad **pagyvės**
- **ūkių augimą palaikys** ilginiui didėsimi užsienio paklausa, gausėsimi ES parama, tebebūsimi gera padėtis darbo rinkoje
- nustos kristi energijos kainoms ir tvirtėjant augimui prekybos partnerėse, **inflacija grįš į labiau įprastą lygį**

Esminiai momentai

- **Ekonominis aktyvumas Lietuvoje sustiprėjęs**
- **Pramonę aplenkia paslaugos** – augimą labiausiai didina paslaugų sektorius
- Prastai gyvuojant gamybai visame pasaulyje, **Lietuvos pramonė kyla nedaug**
- **Neaugantis darbo našumas kelia riziką šalies konkurencingumui**
- **Darbuotojų trūkumas juntamas mažiau, spaudimas algoms silpsta**
- **Darbo užmokestis vis dėlto kyla gana daug, darbo sąnaudos labiausiai didina infliaciją**
- Didesnė užsienio paklausa, gausesnė ES parama, gera padėtis darbo rinkoje **vis labiau didins ūkio augimą**
- Tvirtėjant užsienio šalių ekonomikoms ir nustojus kristi energijos kainoms, **infliacija grįš į labiau įprastą lygį**